

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ТРАНСПОРТУ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ МЕТОДИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ВИКЛАДАЧІВ
«ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

СУЧАСНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ В НЕСТАБІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК ТЕЗ

м. Чернігів, 12 листопада 2024 р.

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ТРАНСПОРТУ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ МЕТОДИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ВИКЛАДАЧІВ
«ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ
ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ
ПРОЦЕСІВ В НЕСТАБІЛЬНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

м. Чернігів, 12 листопада 2024 р.

*Чернігів
2024*

**Всеукраїнська
науково-практична конференція**

**СУЧАСНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ
ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ
В НЕСТАБІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

***Тамара ЯНЧЕНКО** – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка*

***Віктор РАДЧЕНКО** – кандидат педагогічних наук, доцент, викладач-методист, директор ВСП «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»*

***Максим ДУБИНА** – завідувач кафедрою фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор Національного університету «Чернігівська політехніка»*

***Ольга КАЛЬЧЕНКО** – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»*

***Лариса РЕВКО** – заступник директора з навчальної роботи ВСП «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»*

***Ірина ПОЦЕЛУЙКО** – голова циклової комісії філологічних та економічних дисциплін, методист, викладач вищої категорії ВСП «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»*

***Марина ЛІСОВА** – викладач вищої категорії циклової комісії філологічних та економічних дисциплін ВСП «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»*

***Ірина ПІЦОЛКА** – викладач першої категорії циклової комісії філологічних та економічних дисциплін ВСП «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»*

Рекомендовано до друку цикловою комісією
філологічних та економічних дисциплін
ВСП «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій
Національного університету «Чернігівська політехніка»
(Протокол № 10 від 14 листопада 2024 р.)

ЗМІСТ

Секція 2

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Догадаєва Владислава, Галина Попова

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

В НЕСТАБІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ 2024 7

Савенко Марія Федорівна

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ..... 9

Хуртена Ольга Сергіївна

ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ..... 11

Секція 3

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА, АПК ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Колесниченко Ганна Іванівна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНКИ 15

Котов Денис Юрійович

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

ЧЕРНІГІВЩИНИ..... 18

Морева Аліна Сергіївна

РОЗВИТОК АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В ЧЕРНІГОВІ 20

Черніков Віталій Павлович, Погорелова Валентина Миколаївна

ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ:

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ 23

Секція 4

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ

Мелащенко Дарина Максимівна

ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ..... 23

Осипок Софія Сергіївна

ЕНЕРГЕТИКА УКРАЇНИ У ПЕРІОД ВІЙНИ..... 25

Фер Дмитро Олександрович, Піщолка Ірина Анатоліївна

ЕНЕРГЕТИЧНА БІДНІСТЬ: СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ..... 27

Секція 5

ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ

<i>Ходзинська Олена Олександрівна, Шевченко Світлана Володимирівна</i> ЗРОБЛЕНО В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	29
--	----

Секція 6

ІННОВАЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

<i>Лісова Марина</i> ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА	31
<i>Турчин Ірина Миколаївна</i> ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ	35

Секція 7

ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

<i>Британ Анна</i> АКТУАЛЬНІ ГРАНТОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ	37
<i>Дунаєвська Валерія Ігорівна</i> ЕМІГРАЦІЯ СЬОГОДНІ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ	39
<i>Мовчун Вячеслав Валерійович</i> ДОМАШНІ ПРАЦІВНИКИ	40
<i>Ковтинець Юлія, Попова Галина</i> ТРУДОВІ РЕСУРСИ ТА ТРУДОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУСПІЛЬСТВА	42
<i>Приходько Марина Романівна</i> ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ НА РИНКУ ПРАЦІ	44
<i>Сеніч Богдан Олексійович, Піщолка Ірина Анатоліївна</i> СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ МАЛИХ І СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ	46

Секція 8

ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

<i>Trusevych Olena, Shevchenko Karina</i> TOURISM AND HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS DURING THE WAR IN UKRAINE	48
---	----

Секція 9

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

<i>Ващенко Анастасія Сергіївна, Попова Галина</i> НАРАХУВАННЯ «КОМПЕНСУЮЧОГО» ПДВ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ВІДХОДІВ ТА БРУХТУ ЧОРНИХ ТА КОЛЬОРОВИХ МЕТАЛІВ ВЛАСНОГО ВИРОБНИЦТВА	50
<i>Киричек Вікторія Сергіївна</i> БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УКРАЇНІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	52
<i>Ковпинець Юлія, Петровська Вікторія</i> ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР В НЕСТАБІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	54
<i>Ренська Ірина</i> РИЗИКИ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ДЛЯ БУХГАЛТЕРА В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПОДАТКОВІ ТА БУХГАЛТЕРСЬКІ НОВАЦІЇ.....	56

Секція 10

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ

<i>Волошин Дмитро Миколайович</i> ІННОВАЦІЙНІ ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ (FINTech) ТА ЇХ ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ	59
<i>Лесун Сергій</i> ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	61
<i>Пецькова Анастасія Андріївна, Попова Галина</i> СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ (СЕП) НБУ	63
<i>Савенко Софія Романівна, Попова Галина</i> БАНКІВСЬКІ РИЗИКИ ТА ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ВІД НИХ	65
<i>Садчикова Ірина Володимирівна, Дмитренко Дарина Андріївна</i> УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ.....	66
<i>Садчикова Ірина Володимирівна, Миркула Аліна Сергіївна</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ	68
<i>Садчикова Ірина Володимирівна, Потапенко Оксана Сергіївна</i> ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ГРОШОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	70
<i>Садчикова Ірина Володимирівна, Сусленко Станіслав Володимирович</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН.....	72

Секція 11

ЛОГІСТИКА ТА ТРАНСПОРТ

<i>Друшляк Тетяна Петрівна</i> ВИКОРИСТАННЯ ДРОНІВ В УКРАЇНІ ДЛЯ ДОСТАВКИ ВАНТАЖІВ.	74
<i>Леся Зубчик, Галина Степанюк</i> СТАН МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	76
<i>Киченок Ангеліна Сергіївна</i> МІСЬКИЙ ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТ М. ЧЕРНІГІВ	79
<i>Клименко Катеріна, Белянкін Наталія</i> ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЛАНЦЮГ ПОСТАЧАННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД.....	81
<i>Козельська Катерина Анатоліївна</i> АВТОТРАНСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	83
<i>Король Яшар Аріфович</i> СУЧАСНІ ТРЕНДИ У ТРАНСПОРТНІЙ ЛОГІСТИЦІ В УКРАЇНІ	85
<i>Котвицький Павло Ігорович</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ З ЕКОНОМІЇ ПАЛИВА ТА ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ ВИКИДІВ ВИХЛОПНИХ ГАЗІВ НА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ.....	87
<i>Кравченко Дар'я Сергіївна, Віткова Олександра Сергіївна</i> ЛОГІСТИКА АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	89
<i>Лисенко Віталій Олександрович</i> ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ	91
<i>Лотоцька Вікторія Миколаївна</i> ПАКУВАЛЬНА ЛОГІСТИКА, ЯК ЕЛЕМЕНТ ЯКІСНОЇ ДОСТАВКИ ТОВАРУ	92
<i>Максименко Єлизавета Олексіївна</i> РОЗВИТОК ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	93
<i>Мартиненко Софія Валеріївна</i> БЕЗПІЛОТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТРАНСПОРТІ ТА ЛОГІСТИЦІ: ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ДРОНІВ, БЕЗПІЛОТНИХ АВТО ТА ІНШИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ЛОГІСТИКИ.....	95
<i>Медвідь Світлана Анатоліївна</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ «ЗЕЛЕНОЇ» ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ	97
<i>Мекишун Артем Миколайович</i> ЕЛЕКТРОМОБІЛІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ.....	99
<i>Нестеренко Данило Максимович</i> ІННОВАЦІЇ В ОСВІТЛЕНІ АВТОМОБІЛІВ	102
<i>Олійник Нікіта Дмитрович</i> БЕЗПЕКА ТА ЇЇ ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНИХ АВТОМОБІЛЯХ.....	103
<i>Павлюк Ярослава Володимирівна</i> СУЧАСНІ ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ У ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	104

Панасюк Аліса

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
В ОПТИМІЗАЦІЇ ТРАНСПОРТНИХ ПОТОКІВ..... 106

Піщолка Ірина Анатоліївна

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ТРАНСПОРТНИХ КОМПАНІЙ 107

Поцелуйко Ірина Володимирівна

ОПЛАТА ПРОЇЗДУ В ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ 109

Рогова Євгенія Володимирівна

ЛОГІСТИКА ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ 110

Шульга Дмитро Олександрович

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТРАНСПОРТНІЙ ЛОГІСТИЦІ 112

Секція 12

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Zuikova Olena, Dunaevska Valeria

MATHEMATICAL MODELING METHODS
AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMICS 114

Нехай Валентин Валентинович

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІМІТАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ
ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
ТА ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ..... 116

Попружна Ольга Павлівна

АНТИВІРУСНІ ПРОГРАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ..... 118

Секція 13

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Вихор Ірина Сергіївна

ТЕРНИСТИМИ ШЛЯХАМИ ДО МРІЇ...
ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ ШЕВЧЕНКО –
ВІДОМИЙ ПИСЬМЕННИК КОЗЕЛЕЧЧИНИ..... 121

Грищенко Анна Анатоліївна

ВІДНОВЛЕННЯ БАТУРИНА ЗА КИРИЛА РОЗУМОВСЬКОГО..... 123

Данилов Андрій Григорович

ГЕТЬМАН ДЕМ'ЯН МНОГОГРІШНИЙ 126

Ілленко Юлія

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ..... 127

Кухаренко Богдан Дмитрович

ПАЛАЦ РОДИНИ КАТЕРИНИЧІВ..... 130

<i>Кухаренко Ганна Миколаївна</i> ІЛЛЯ ШРАГ – УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ	132
<i>Медвідь Максим Леонідович</i> ДІЯЛЬНІСТЬ ОУН НА ЧЕРНІГІВщині	134
<i>Омельченко Інна Віталіївна</i> УКРАЇНСЬКИЙ ГЕРБ: ФЕНОМЕН ТРИЗУБА	135
<i>Приймачук Олеся, Вадим Пастушок</i> ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ І ПРАКТИКА ТВОРЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	137

Секція 14. ПРАВО

<i>Науменко Олена Олександрівна</i> ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ 2024: НОВАЦІЇ В КЗпП	139
---	-----

Секція 15 СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

<i>Івашенцева Євгенія</i> HOW TO EFFECTIVELY USE CHATGPT FOR TEACHING FOREIGN LANGUAGES / ЯК ЕФЕКТИВНО ВИКОРИСТОВУВАТИ CHATGPT ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	141
<i>Капелька Роман Сергійович</i> ВОДНЕВІ АВТОМОБІЛІ ЯК МАЙБУТНЄ ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ	145
<i>Куценко Володимир В'ячеславович</i> ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД І РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ	147
<i>Помогайбо Богдан Вікторович</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ – ВІПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СИМУЛЯТОРУ СИСТЕМИ ELESTUDE ПРИ ВИКЛАДАННІ СПЕЦДИСЦИПЛІН	150
<i>Поцелуйко Ігор Володимирович</i> ВІРТУАЛЬНА ТА ДОПОВНЕНА РЕАЛЬНІСТЬ (VR/AR) У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	151
<i>Руденко Данило</i> СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УКРАЇНІ	153
<i>Шох Вікторія Володимирівна</i> ДОМАШНІЙ ХІМІЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	155
<i>Янченко Тамара Василівна</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НАВЧАННЯ У ЗМІЩАНОМУ ФОРМАТІ	157

СЕКЦІЯ 7

ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

УДК 336.563.1-053.6(477)

Британ Анна,

*студентка ВСП «Чернігівський
фаховий коледж інженерії та дизайну
Київського національного
університету технологій та дизайну»*

АКТУАЛЬНІ ГРАНТОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

Ключові слова: молодіжна політика, грантові програми, цільові гранти, проєкт «Власна справа», державні гранти на навчання.

Молодь це той потенціал, що забезпечить соціально-економічне відродження України. Тому молодіжна політика передбачає систему заходів організаційно-управлінського, правового, фінансово-економічного, освітнього, інформаційного характеру, що спрямована на покращення життєдіяльності молодого покоління та його фінансового забезпечення.

Фінансове забезпечення молодіжної політики здійснюється відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» та інших нормативно-правових актів. Фінансування відбувається за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг коштів державного бюджету, що спрямовуються на молодіжну політику, визначається Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік. Фінансування заходів молодіжної політики може здійснюватися також за рахунок добровільних внесків фізичних і юридичних осіб, у тому числі нерезидентів України, добровільних внесків урядів, агентств та установ іноземних держав, міжнародних фінансових та інших організацій, зокрема у формі цільових грантів. Фінансова підтримка молодіжних проєктів суб'єктів молодіжної роботи здійснюється в рамках виконання завдань державних цільових, регіональних та місцевих програм у сфері молодіжної політики, інших державних цільових, регіональних та місцевих програм з питань, що стосуються молоді, у вигляді грантів [1].

«Власна справа» – один із найпопулярніших проєктів у рамках урядової програми у 2022-2024 роках. Головною метою цієї урядової програми є створення нових робочих місць та започаткування чи розширення власного бізнесу. Таким чином уряд одночасно підтримує розвиток бізнесу і бореться з безробіттям. Програмою передбачається, що повернення коштів гранту відбувається у вигляді податків та зборів [2].

Підприємці віком до 25 років відтепер через портал «Дія» можуть подавати заявки на отримання грантів на відкриття власного бізнесу в межах програми «Власна справа». Молоді люди до 25 років, можуть подавати заявку на програму та отримати до 150 тис. грн. на свій бізнес. Грант для молоді не має вимоги створення нових робочих місць. Після ухвалення позитивного рішення відносно виділення гранту, лише необхідно відкрити ФОП.

Через три роки такі підприємці зможуть ще раз отримати грант від держави – вже за програмою «Власна справа» на загальних умовах. На сьогодні – це 250 тис. грн. за умови створення не менше двох робочих місць.

За понад два роки роботи програми «Власна справа» підприємці отримали від держави понад 20 тисяч грантів на розвиток бізнесу на майже 5 млрд. грн. [3]

Першочерговими завданнями держави є створення сприятливого бізнесового середовища, сприяння започаткуванню власної справи, підтримка молоді шляхом пільгового державного кредитування, запровадження ефективних механізмів партнерства та взаємодії з громадськими і благодійними організаціями, залучення коштів місцевих бюджетів та позабюджетних коштів для фінансування молодіжних програм, стимулювання нових механізмів та пошук нових джерел.

Запустили в «Дії» новий сервіс – державні гранти на навчання. Студенти, які вступили на контрактну форму навчання, уперше отримають фінансову підтримку від держави.

Грант частково або повністю покриває вартість навчання. Це поширена світова практика, яка діє в США та Європі, і вперше цього року – в Україні. Гранти доступні студентам, що навчаються за денною або дуальною формою на бакалавра чи магістра медичного, ветеринарного, фармацевтичного спрямування і вже підписали контракт з університетом-учасником програми.

Історія з грантами революційна для української системи освіти. Для молоді це можливість вивчитися на омріяну професію, а не обирати ту, на яку вистачить грошей для контракту. Для університетів гранти – це мотивація стати кращими й боротися за кожного студента. Такий підхід має стимулювати конкуренцію між ЗВО, й університети почнуть більше дбати про якість освіти, викладацький склад, розвиток науки та інновацій. Грант присвоюється на навчальний рік і виплачується університету двома частинами – на два семестри. Такий підхід передбачає рівний доступ до освіти для всіх студентів незалежно від фінансових можливостей. Також це додатковий стимул для учнів краще навчатися, щоб отримати допомогу від держави на вищу освіту. [4]

Список використаних джерел

1. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» від 27.04.2021 №1414-IX. Редакція від 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>.
2. Мікрогрант «Власна справа». Грант від держави на відкриття чи розвиток бізнесу. URL: <https://cdc.dcz.gov.ua/mikrogranti-2023/>.
3. Присяжна Людмила «Власна справа»: молоді підприємці можуть отримати грант до 150 тис грн через портал «Дія». URL: https://biz.ligazakon.net/news/231353_vlasna-sprava-molod-pdprints-mozhut-otrimati-grant-do-150-tis-grn-cherez-portal-dya.
4. Студенти вперше отримують від держави гранти на навчання – через «Дію». URL: <https://diia.gov.ua/news/studenti-vpershe-otrimuyut-vid-derzhavi-granti-na-navchannya-cherez-diyu>.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Законом України від 31.07.2014 року №1621-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-18#Text>
3. Законом України від 28.12.2014 року № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19#n1966>
4. Проект Закону від 10.10.2024 року №11416-д «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-podatkovogo-kodeksu-ukraini-shchodo-osoblivostey-opodatkuvannya-u-period-dii-voennogo-stanu>
5. В Україні готують підвищення деяких податків: що пропонує Кабмін [Електронний ресурс]. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2024/07/18/infografika/ekonomika/ukrayini-hotuyut-pidvyshhennya-deyakyh-podatkov-proponuye-kabmin>
6. Військовий збір в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

УДК 657(477)

Ренська Ірина,

викладач,

ВСП «Чернігівський фаховий коледж

інженерії та дизайну

Київського національного університету

технологій та дизайну»

РИЗИКИ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ДЛЯ БУХГАЛТЕРА В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПОДАТКОВІ ТА БУХГАЛТЕРСЬКІ НОВАЦІЇ

Ключові слова: ризики та виклики, воєнний стан, бюджетні надходження, національний кешбек, податкова звітність, фінансовий моніторинг, податкове адміністрування.

Економіка України та її податкова система функціонують в умовах складних викликів: руйнування інфраструктури, виробничих потужностей та промислових об'єктів; зменшення економічної активності через військову загрозу; безпрецедентні показники еміграції трудових ресурсів, вилучення з економіки значної кількості працездатних осіб для потреб оборони; значні масштаби релокації виробничих потужностей; проблеми адаптації бізнесу до роботи в умовах воєнного стану.

Бухгалтерська служба відповідає за всі фінансові операції, орієнтується у складній мережі нормативних актів та вимог звітності, взаємодіє з податковими органами та контрагентами. Маючи такі широкі обов'язки, бухгалтери стикаються з численними ризиками: законодавчі ризики, податкові ризики,

регуляторні ризики, ризики з контрагентами, договірні ризики. І в умовах воєнного стану вони лише зростають.

В умовах запровадження економічного бронювання та непростого фінансового становища країни було прийнято законопроект №11416-д «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану». Мета – наповнення дохідної частини бюджету за рахунок податкових платежів для забезпечення національної безпеки та оборони України в умовах військової агресії російської федерації. Проект закону набрав великого розголосу, особливо щодо оновлених ставок військового збору. На 11.11.2024 -не підписаний Президентом

Тим часом робота бухгалтера не стоїть на місці, і треба складати та подавати звітність. За жовтень звітувати з ПДВ слід за новою формою. З 1 жовтня діятимуть нові форми ПН і РК, а також декларації з ПДВ разом з додатками Мінфін затвердив зміни до форм ПН і РК та оновлення декларації з ПДВ та додатків до неї.

Блокування податкових накладних залишається чи не найпоширенішою проблемою бізнесу, яка суттєво впливає на ефективність роботи з огляду на тривалу процедуру розблокування в адміністративному та судовому порядку, перешкоджає відображенню сум податкового кредиту, веде до репутаційних ризиків через втрату довіри контрагентів та загрожує фінансовими санкціями.

Запроваджується помісячна звітність з ПДФО з 1 січня 2025 року. Це є перевагою у вигляді регулярного контролю фінансів та податкових надходжень платника. Для бізнесу таке корегування може збільшити адміністративне навантаження та накладень штрафних санкцій.

«Національний кешбек» – це державна програма підтримки українських виробників, у межах якої громадяни можуть отримати 10% від вартості придбаних вітчизняних товарів. Бета-тестування програми стартувало 2 вересня 2024 року. За цей час уже 1,2 млн українців відкрили картки для отримання виплат, а держава нарахувала майже 3 млн грн кешбеку. У Мінекономіки розраховують, що до програми долучаться близько 10 млн людей. Крім того, розширюється перелік виробників і товарів, які стануть частиною «Національного кешбеку».

Податкова вперше отримала інформацію про рахунки українців за кордоном. Україна зробила важливий крок у напрямі підвищення прозорості фінансових операцій та боротьби з ухиленням від сплати податків та успішно здійснила свій перший міжнародний автоматичний обмін інформацією за стандартом Common Reporting Standard (CRS).

За інформацією НБУ, з 1 жовтня 2024 року тимчасово на пів року встановлюється ліміт у розмірі 150 000 грн на місяць для переказів фізичних осіб «з карти на карту». Ліміт діє на вихідні перекази за усіма рахунками клієнта в одному банку на рахунки інших фізосіб. За даними кількох найбільших банків, у 2024 році вже було розірвано ділові відносини з-понад 80 тис. клієнтів на підставі участі у схемах дропів.

Банки повідомлятимуть ДПС про схеми з «дроблення бізнесу» між ФОП і юрособами Національний банк надав банкам і небанківським фінансовим установам рекомендації щодо виявлення механізмів так званого «дроблення бізнесу».

Бізнес пропонує створити перелік ворожого програмного забезпечення. Законопроект № 11492, який спрямований на заборону використання підсанкційного програмного забезпечення, потребує доопрацювання з урахуванням інтересів бізнесу. З такою заявою до Уряду та Парламенту звернулася

Європейська Бізнес Асоціація. Цим законопроектом запроваджується заборона використання підсанкційних програмних продуктів та доступу до електронних інформаційних ресурсів.

Законом №3813 Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства передбачено створення та ведення Переліку платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства. Платники податків, включені до Переліку, отримуватимуть ряд переваг одо адміністрування податків.

Оприлюднено проєкт постанови КМУ, яким пропонується затвердити Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю та внесені зміни до постанови КМУ №303. Ця постанова діятиме у період воєнного стану та протягом 12 місяців після нього. З метою створення прозорого та ефективного механізму державного контролю за додержанням законодавства про працю, спрямованого на виявлення незадекларованих трудових відносин.

Воєнний стан та загальну мобілізацію продовжено ще на 90 днів, тобто до 8 лютого 2025 року:

- продовжує діяти Закон України від 15.03.2022 № 2136 «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» (зі змінами) про трудові відносини у період війни;

- не будуть святковими 25 грудня та 1 січня – вони стають звичайними календарними днями;

- по 07.02.2025 включно можна надавати обидва види відпусток без збереження зарплати на час воєнного стану (ч. 3 ст. 26 Закону України від 15.11.1996 № 504/96-ВР «Про відпустки» і ч. 4 ст. 12 Закону № 2136);

- до 08.02.2025 діє мораторій на ЄСВ-перевірки відповідно до п. 925 розд. VIII Закону № 2464 (але не для всіх);

- до 08.05.2025 ще можуть видаватися / оплачуватися паперові листки непрацездатності (п. 6 наказу МОЗ № 1066 від 01.06.2021);

- сплата ФОП ЄСВ «за себе» має особливості. Законом про Держбюджет-2025 передбачено скасування «воєнної» пільги зі сплати ЄСВ для підприємців з 01.01.2025, тобто з 01.01.2025 повертається обов'язкова сплата ФОП ЄСВ «за себе». Якщо цю норму не приймуть, тоді ФОП може не сплачувати ЄСВ до лютого 2026 року;

- до 08.02.2025 дистанційна робота може запроваджуватися наказом роботодавця без обов'язкового укладення трудового договору про дистанційну роботу в письмовій формі;

- за мобілізованими працівниками продовжуємо зберігати лише місце роботи та посаду;

- призупиняти дію трудового договору можна на строк не більше ніж період дії воєнного стану (ст. 13 Закону № 2136).

Список використаних джерел

1. Бухгалтерська платформа 7minar. URL: <https://7eminar.ua/>
2. Дебет-кредит. Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtkt.ua/>

Всеукраїнська науково-практична
конференція

СУЧАСНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ
ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ
В НЕСТАБІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК ТЕЗ

м. Чернігів, 12 листопада 2024 р.

С 89 Сучасні критерії оцінки ефективності господарських процесів в нестабільних економічних умовах: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Чернігів, 12 листопада 2024 р.) / [редкол. : Янченко Т., Радченко В., Дубина М., Кальченко О., Ревко Л., Поцелуйко І., Лісова М., Піщолка І.] ; Коледж транспорту та комп'ютерних технологій ЧНТУ. Чернігів, 2023. 162 с.

УДК 33

Збірник тез друкується за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «СУЧАСНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ В НЕСТАБІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ». До збірника увійшли публікації тез виступів вчених, викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів, студентів, представників державних органів влади та місцевого самоврядування присвячених методам управління в Україні, їх особливостям становлення і перспективам розвитку.

*ВСП «Фаховий Коледж транспорту
та комп'ютерних технологій»
НУ «Чернігівська політехніка»*

Підписано до друку 05.12.2024 р. Формат 60 x 84 1/8.

Папір офсетний. Друк на різнографі.

Ум. друк. арк. 18,83. Обл.-вид. арк. 10,13.

Наклад 50 прим. Зам. № 0078.

Віддруковано ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції.

Серія ДК № 4079 від 1 червня 2011 року

14035, м. Чернігів, вул. Карпенка-Карого, 40. Тел. (0462) 972-664